

הלכות שבת סימן שפג שפד

שפג פשאין האינז'יהודי בביתו אינו מעפב, ובו סעיף אחד :

א "אינז'יהודי הדר (א) עם שני ישראלים (ב) ואין האינז'יהודי בביתו, אינו אוסר (ג) וענין לעיל סימן שעא), ויערבו ויהיו מתרים. בא האינז'יהודי בשבת, (ד) אוסר (ה) והערוב בטל, ומיהו, (ו) יכולים לשכר ממנו בשבת ואחר-כך יבטל האחד לחברו (ז) ויהיה הניחיד מתר, (ח) *וכל-שכן אם (ט) מת העובד-מוכרים בשבת, שייבטל אחד לחברו ויהיה הניחיד מתר :

שפד אינז'יהודי אכסנאי אם מעפב, ובו ב' סעיפים :

א "אינז'יהודי הנכנס (א) לשם אכסנאות, אם נכנס (ב) שלא ברשות אינו אוסר לעולם, ואם (ג) נכנס

א מעבדא דרב מינא
בר יוסף וכו' בהווא
פניקס פירוש רש"י
שם
בשבתות
שקלננו ערובין ס"ה
הר"ף והרא"ש
ותוספות בפ"ק ב
מחלכות ערובין

א וירושלמי, קמחור
התוספות והרא"ש
אמרינן דאש"י חצר
וכו' ס"ט

באר היטב

(ב) מת. והנה שלא שכרו ממנו תחלה רק היו אסורים ובמיתת האינז'יהודי נעשה החר ע"י שייבטל א' לחברו, אבל אם שכרו ממנו קודם שבת והנה להם ערוב רק בשבת שמת האינז'יהודי נאסר כמש"ל בסימן שפב סעיף ז ס"ק ו, שזכרו מן הירוש' בשבת ההוא וא"צ א"ח כ' בטול רשות

באר הלכה

ובצ"ע אלמגים שתקמו דלא נזכר בן בשבילי הלגט, מקור האי דינא, ובאמת לא היה לפנינו רק שבילי-לגט הקצר, ובשבילי-הלגט השלם שניצא בקמינו לאור, מפרש ככל דברי הבית יוסף והתק"א, ענין שם בענין שבת סימן קיא: * וכל-שכן אם מת העפ"ם בשבת. ענין במשנה ברורה שכתבנו דקאי אערוב מבעוד יום ולא היה העפ"ם כאן וכ"ו, פן פרש הנה"ר שלום. וענין שם, דבקה"ה העפ"ם פן ולא היה רוצה להשכיר מבעוד יום על שהשכר והשכיר אחר-כך או מת, פשיטא דצ"ר בטרול, ומצדד שם דאפילו לדעת הראב"ד החולק על הרשב"א וסב"א לה דהערוב חזר ונעור, הוא דנאק פשלא היה העפ"ם בביתו חל הערוב עד שבא, מה שאין בן בנה שלא חל בבית-השמשותף כלל. וענין בבית-מאיר דגם הוא מקיים בעקר הדין לדבריו:

רשותו, מהני, ודמי שכירות המקום עולים גם לשכירות הרשות: **א** (א) עם שני ישראלים. בהצד אחד: (ב) ואין העפ"ם בביתו. שנהלף קדם השבת(ג) הוא (ד) וכל בני-ביתו(ה) לעיר אחרת: (ג) וענין לעיל סימן שעא. רוצה לומר, דשם נתבאר לדעה ראשונה, דנאק פשהלף למקום רחוק יותר מיום אחד, שאי אפשר לו לבוא בשבת, ולדעה שניה, אפילו בתוך מהלף יום אינו אוסר(ד) אוסר. ולא אמרינן דכ"ן שמתר מחלת השבת החר לכל השבת, (ז) ואפילו אם הלף למקום רחוק יותר ממהלף יום(ח), כ"ן שבא אחר-כך בשבת, (א) אגלאי מלתא למפרע דנצא משם בחל, ובכניסת השבת היה בתוך מהלף יום והנה עומד לבוא בשבת, ולכך לא שניף לומר הואיל והתר מחלת השבת החר, דהא בין-השמשותף (ז) היה עומד להיות נאסר אחר-כך(ט): (ח) והערוב בטל. רוצה לומר, כמו שכתב אחר-כך, דאפילו אם ישכרו מן העפ"ם לא יהיו יכולים לטלטל כל-זמן שלא יבטלו הרשות אחד לחברו, משום (ט) דהערוב נתבטל תכף בבוא העפ"ם לביתו: (ו) יכולים לשכר ממנו(ט). ואין זה דומה למקח וממקד, (ו) משום דאין זה אלא משום הכר להתיר טלטול(ט): (ז) ויהיה הניחיד מתר. רוצה לומר, האיש שבטלו לו הרשות, מה שאין בן המכבטל בודאי אסור, אם לא שחזר השני ובטל להראשון דאז מתר(ט), כ"ל בסוף סימן שפא: (ח) וכל-שכן אם מת העפ"ם בשבת. רוצה לומר, (ו) שערבנו מבעוד יום, ולא היה ה"ה העפ"ם כאן ונאק בשבת ומת בו-ביום, דנאק מהני בטול לחד מקל-וחמר, דכ"ן דגם היכא דצ"ר שכירות ובטול מהני אפילו בשבת, וכל-שכן בחורא. ונאק והדין (ט) אם לא ערבו כלל מבעוד יום מהני העפ"ם שהוא אוסר עליתן ומת בשבת, דמבטל אחד לחברו ושרין. וכל זה כשלא שכרו מן העפ"ם, אבל אם שכרו ממנו מבעוד יום וגם ערבו ומת העפ"ם בשבת, אף שיש לו יורשים לא נתבטל הערוב אף שצ"דו (ט) לא שכרו מן הירוש', דכ"ן שמתר לתחלת השבת החר לכל השבת: **א** (א) לשם אכסנאות. רוצה לומר, שלא נכנס לשם לקבוע שם ביתו, אלא לפי שעה להתאכסן שם: (ב) שלא ברשות. (ב) לאו דנאק, אלא רוצה לומר, שלא נכנס ברשות: (ג) נכנס ברשות. רוצה לומר, (ג) שהשאילו או השכירו חדר מיוחד להתאכסן שם. פתב מגז' אבקהם,

שער הציזון

(ב) הגר"ז ופשוט: (ג) מגז' אבקהם ושי"א: (א) חמדי-משה ומחצית-השקל ושי"א: (ד) לשון הרא"ש ושאר"י פוסקים, וכל-שכן לדעת הרמב"ם דסבר דבענין דנאק שיהיה בין-השמשותף כדי מהלף יותר מיום אחד, אם-כ"ן הקא כ"ן אגלאי מלתא שיהיה תוך מהלף יום אם-כ"ן ההתר היה מתחלה עקר בטעות: (ט) ואינו דומה לשתי חצרות שערבנו פעם אחת לשנה על-ידי פתח שביניהם ונסתם הפתח בחל ונפתח בשבת, דפסק לעיל בסימן שער שהערוב חזר ונעור, דשאני התם שבשעה שערבנו החצרות לשנה לא היה הפתח שביניהם עומד אז לתתם בשנה זו ולהתבטל ערובו, ואם-כ"ן היה תחלת הערוב בהקשר לכל ימי השנה ולכן אמרינן דחזור הערוב לקדמותו, מה שאין בן באן שפ"ן שבא העפ"ם בשבת, אם-כ"ן מתחלה קשנעשה הערוב לא היה עומד להתקם כל השבת, שפשיבא העפ"ם יתבטל וקרוב-נתנאל חמדי-משה ומאמר-מרדכי והגר"ז, ומישבים בזה קשית הפגז' אבקהם בסוף סעיף-קטן (ט), וכן נהא' גונא מתקיים על מה שהקשה הפגז' אבקהם משתי ספירות(ט), ובאמת מוכרז לתרין בן שלא יסתרו שני הדינים אבדו, דשיניהם הובאו בספר אור דרע בשם הר"י בר שמואל בעל התוספות, ענין שם: (ו) אחרונים: (ז) בן משמע מנהר-שלום שהוא מקב"ש בן דברי השלחן-ערוד. ולא דמי למת ישראל בשבת ואתו הישראל לא נתן חלק בערוב בני החצר ואף-על-פי-כן ערובין קני, אף דכשעה שיהיה חי לא היה ערובין מועיל לכלום, ואפילו הכי מפ"ן שמת מועיל; שאני התם דחזו פלהו לערובי מאתמול אלא ששכח, לפיכך עכשו שמת נתבטל רשותו ומועיל ערובין, מה שאין בן בעכ"ם, דאפילו אם היה בביתו מאתמול לא היה ראוי להתערב עמקו עד שישכרו מפ"ן: (ח) פרישה ושי"א: (ט) תוספת-שבת ומאמר-מרדכי, וכנראה שהספ"ם עמו הפרי מגדים, דלא כט"ז: (ב) שהרי אפילו נכנס סתמא, כ"ן זמן שלא שאל או שכר ממנו מקום שלא יכול לסלקו בכל שעה אינו אוסר, וכמו שכתבנו לקמה, וכן בתוספות וברא"ש ערובין דף סט עמוד ב איתא בלשון הירושלמי דלא עלין ברשות. וענין בצ"ע אלמגים: (ג) וכמו שכתבנו לעיל סוף סימן שע בשם הפוסקים, וכמו שכתבנו בבאר הלכה בשם הגר"א:

הַלְבוּת שֶׁפֶת סִימָן שֶׁפֶן שֶׁפֶד

ביאורים ומוספים

סִימָן שֶׁפֶן

כְּשֶׁאֵינן הָאֵינוֹ-יְהוּדֵי בְּבֵיתוֹ אֵינוֹ מְעַבֵּב

[משנ"ב ס"ק ב]

שְׁהֵלֶךְ קֶדֶם הַשֶּׁבֶת¹ הוא וְכָל בְּנֵי-בֵיתוֹ².

1) ודעתו להיות שם כל היום, אבל אם רגיל הנכרי לחזור באותו יום, הביא לעיל (סי' שעא ס"ק ה) בשם הט"ז שאוסר לכל הדעות. אמנם בשונה הלכות (ס"ב) כתב, שבחז"א (או"ח סי' פב ס"ק כד) נראה שבנכרי מותר גם אם מתחילה היתה דעתו לחזור, כל זמן שלא בא שהוא בעיר אחרת. אכן, גם לדבריו הנכרי אינו אוסר רק אם דעתו לחזור אחר הסעודה, אבל אם דעתו לבוא לסעודה, חשוב שדר כאן ואוסר גם אם לבסוף לא אכל. אולם, הגאונים הגרש"ב וולדנברג והגר"נ קופשץ (מכתבים) השיגו על כך, וכתבו שלמסקנת דברי החז"א (שם) כל שדעתו במפורש לחזור אסור אפילו בנכרי, ולא התיר בנכרי יותר מבישראל אלא שבנכרי אין צריך שסיח דעתו [מה שאין כן בישראל שצריך שסיח דעתו].

2) מבואר מדבריו שאם בני ביתו נשאר בבית, הריהם אוסרים וצריך לשכור מהם. וראה מה שכתבנו לעיל (סי' שעא ס"ק ב) לענין חצר שיש בה בית אחד שדרים בו מחללי שבת, האב שאינו מחלל שבת עוב את ביתו לשבת אחת ובני ביתו המחללים שבת נשארו שם, שהם אוסרים את העירוב [וכן כתב בקונטרס תיקון עירובין שבספר בינת שמחה עמ' ריח].

[משנ"ב ס"ק ג]

וְלִדְעָה שְׁנֵיהֶ, אֶפְלוּ בַתּוֹף מְהֵלֶךְ יוֹם אֵינוֹ אוֹסֵר³.

3) ושם (ס"ק ו) נתבאר, שגם לשיטה זו דוקא אם הלך לעיר אחרת אינו אוסר אף אם הוא נמצא בתוך מהלך יום אחד, אבל אם הלך לחצר אחרת הריהו אוסר, וכן צידד החז"א (או"ח סי' פב ס"ק ב) להלכה. וכן מדויק במשנ"ב (ס"ק ב) במה שכתב שהלך לעיר אחרת. והשו"ע שם הביא דעה ראשונה בסתם, ודעה שניה בשם י"א, והיינו שפסק כשיטה המחמירה, והרמ"א שם כתב שהעיקר כשיטה המקילה.

[משנ"ב ס"ק ד]

וְאֶפְלוּ אִם הֵלֶךְ לְמָקוֹם רְחוֹק יוֹתֵר מִמְהֵלֶךְ יוֹם⁴.

4) ואם הנכרי נמצא במקום רחוק ויכול להגיע בתוך יום אחד רק על ידי מטוס או מכונת, ראה שו"ע לעיל (סי' שעא ס"א) שהבאנו מחלוקת הפוסקים בזה.

[משנ"ב שם]

דָּקָא בִּין-הַשְּׂמֻשׁוֹת הֵיךְ עוֹמֵד לְהִיּוֹת נֶאֱסָר אַחֲרֵי-כֵן⁵.

5) ולגבי ישראל שהלך לשבות בחצר אחרת ולבסוף נמלך וחזר בשבת, פסק השו"ע לעיל (סי' שעא ס"ב) שאינו אוסר, משום ששבת שהותרה הותרה. ובעם החילוק כתב המשנ"ב שם (ס"ק ח), שבבישראל אומרים שמתחילה הסיח דעתו מלחזור, שהרי שבת היא יום מנוחה ומסתמא אין דעתו לעקור ממקום שבתו, ומה שבכל זאת בא אחר כך, רוח אחרת היתה לו, ולכך אומרים שבת שהותרה הותרה. מה שאין כן בנכרי, הוכיח סופו על תחילתו שכבר מתחילה היתה דעתו לחזור בשבת, ואף אם יאמר שהסיח דעתו, לא מפיו אנו חיים, ולכך אין אומרים בזה שבת שהותרה הותרה. וכעין זה כתב החז"א (או"ח סי' פב ס"ק ב), שאין החלטת הנכרי החלטה.

[שעה"צ ס"ק ה]

וּמִיִּשְׁבִּים כְּנֵה קָשִׁית הַפְּגָר-אֲבָרְהָם בְּסוֹף סְעִיף-קָשָׁן א⁶, וְכֵן כְּהַאי גִּזְיָא מְתַרְעִים עַל מַה שֶּׁהִקְשָׁה הַפְּגָר-אֲבָרְהָם מִשְׁתֵּי סְפִינוֹת⁷.

6) שעל סוף דברי השו"ע שפסק שאם מת הנכרי בשבת אין העירוב שעשו חזרו וניעור וצריך שיבטלו לאחד ויהיה היחיד מותר, כתב המג"א שמשמע שמדובר גם באופן שהיה הנכרי בביתו בערב שבת ועירבו ואחר כך מת בשבת או שכרו ממנו בשבת, שכיון שבטל העירוב צריך לעשות ביטול רשות. והקשה משתי חצירות שעירבו ונסתם הפתח שביניהן בחול וחזר ונפתח בשבת, שפסק השו"ע לעיל (סי' שעד ס"א) שהעירוב חזרו וניעור אף על פי שבכניסת השבת לא התיר העירוב, ואף כאן נאמר שכשמת הנכרי או שהשכיר להם יהיה העירוב חזרו וניעור. ונבית מאיר (כאן) כתב שקושיית המג"א צריכה ביאור, שאם הנכרי היה בערב שבת בביתו מתחילה, הרי לא חל העירוב כיון שלא שכרו ממנו, ומה שייך לומר שהעירוב יהיה חזרו וניעור לאחר מיתו, ע"ש. אמנם עצם קושיית המג"א שייכת גם באופן שלא היה הנכרי בביתו בכניסת השבת, שאז חל העירוב ואף על פי כן אינו חזרו וניעור, ועל כך יועיל תירוצו של המשנ"ב.

7) שפסק הרא"ש (עירובין פ"א סי' כג) ששתי ספינות הקשורות זו לזו שעירבו ביניהן, ונתפרדו בחול, אם חזרו ונקשרו בשבת חזרו להיותן הראשון, והרי לא היו עומדות להקשר בשבת, ודינו חמור יותר מעירבו ובה נכרי בשבת שאוסר.

[משנ"ב ס"ק ו]

יְכוּלִים לְשַׁכֵּר מִמֶּנּוּ⁸.

8) אבל אם לא ישכרו ממנו לא יועיל, ואף על פי שאם כולם יבטלו את רשותם לאחד ישאר אותו אחד כיחיד הדר עם נכרי שאין צריך שכירתו, אין זה מועיל, וכמו שפירשו התוס' (עירובין סו, א ד"ה דאתא) על פי המבואר בגמרא שם, שאם הנכרי אינו מתרצה להשכיר רשותו ויבוא להתיר טלטול על ידי שיבטלו לאחד, בטלת תורת עירוב, שהרי לעולם לא יוכלו לערב מחמת הנכרי האוסר, וגם אם מתרצה הנכרי להשכיר שאז אף לחוש שתיבטל תורת עירוב [שהרי בשכירות ועירוב כולם מותרים להוציא מבינתם, ועדיף מביטול שרק אחד מותר בזה, ואם כן לשבת הבאה ודאי יעשו שכירות ועירוב ולא יסמכו על הביטול]. אין זה מועיל, שודאי לא יתלו חז"ל תקנתם באמירת הנכרי, וכי אמירת הנכרי תגרום הביטול כשיאמר אתרצה לכם להשכיר, או לא יועיל כשיאמר לא אתרצה לכם. ועוד תירצו, שבאמת להלכה אין צריך לשכור ממנו, ומה שמבואר בגמרא (שם) שצריך לשכור ממנו הוא לדעת רבי מאיר שאסר יחיד הדר נכרי, אבל לדעת רבי אליעזר בן יעקב שהתיר יחיד הדר נכרי, אין צריך שכירות ודי בביטול רשות לבד. ודברי השו"ע כאן שהצריך לשכור הם כתיחץ הראשון בתוס'.

[משנ"ב שם]

מִשּׁוֹם דְּאֵין יָהּ אֶלָּא מִשּׁוֹם הֶפֶר לְהִתֵּיר טְלָטוּל⁹.

9) ולעיל (סי' שפב ס"ק כב) כתב, שהשכירות מהנכרי אינה שכירות ודאית, אלא כביטול רשות והיכר בעלמא. ובשעה"צ שם (ס"ק יט) הביא את לשון התוס' שכתבו שאינו אלא כמתנה להתיר הטלטול. וראה שם שהבאנו את קושיית הנצי"ב שהרי אסור ליתן מתנה בשבת.

[משנ"ב ס"ק ז]

אִם לֹא שֶׁחָזַר הַשֵּׁנִי וּבִטְלָה לְהִרְאֵשׁוֹן דְּאָז מְתַרְעִים¹⁰.

10) ובאופן שגרים בחצר שלושה אנשים, ראה לעיל (סי' שפא ס"ק כח) שהבאנו את דברי החז"א (או"ח סי' צא ס"ק ג ד"ה ומיהו) כיצד יעשו.

הַלְבוֹת שֶׁבֶת סִימָן שֶׁפָּד

המשך מעמוד הקודם

שמוזמינים אותו לאכול עם היהודים, ולא ישכור ממנו במעות כדי שלא יראה כמקח וממכר. מאידך, דעת המקנה (ק"א סי' מה ס"א בהגה ד"ה כגון) שבמתנה האיסור הוא רק על המקבל ולא על הנותן, ע"ש. ולדבריו יש ליישב כמו שכתב החו"א (א"ח סי' פד ס"ק ז), שאין זו ממש מתנה, ולא תיקנו אלא לעשות מעשה שכירות להחזיר הטלול.

(ח"א סי' כז ס"ג) שיש חילוק בדבר, שבמכר האיסור הוא בין על המוכר ובין על הקונה, שהקונה נותן מעות והמוכר נותן את החפץ הנמכר, מה שאין כן במתנה האיסור הוא רק על הנותן ולא על המקבל [שלבגיו נחשב הדבר כאילו קיבל מן ההפקר], ולכן כיון שהנותן הוא נכרי מותר לשכור בשבת. והוסיף, שמתעם זה כששוכר מהנכרי בשבת, צריך לשכור בדבר שהמנהג ליתן אותו לנכרי בשבת, כגון מה

הַלְבוֹת שֶׁבֶת סִימָן שֶׁפָּד

המשך מעמוד 506

סימן שפד

אֵינוֹ יְהוּדִי אֶכְסְנָא אִם מְעַכָּב

[משנ"ב ס"ק ח]

אף שְׁעֲדִין לֹא שְׁכָרוּ מִן הַיִּזְרָשׁ¹¹.

11) ולפי מה שפסק לעיל (סי' שפב ס"ק כו), שדוקא בשכרו מן הנכרי בסתם ומת צריך לשכור מן היורש, מדובר כאן בשכרו בסתם, ונתחדש שכיון שמת בשבת אומרים 'שבת שהותרה הותרה' ואין צריך לשכור מהיורש [וגם מדובר שמת לאחר השבת הראשונה, שבשבת הראשונה אינו יכול לחזור בו, כמו שכתב שם ס"ק כד], אבל אם שכרו לזמן, לא בטלה השכירות כשמת קודם הזמן, ואין צריך לשוב ולשכור מן היורש.

[משנ"ב ס"ק ג]
שְׁהַשְׁאִילוּ אוֹ הַשְׁפִּירוּ חֶדֶר מִיְתְדָה¹¹.
1) ואם הנכרי לא שאל ממנו חדר מיוחד אלא גר עם בעל הבית, אינו אוסר לעולם, כמו שכתב לעיל (סי' שפב ס"ק נד). וראה בביה"ל (ד"ה אינו) שהביא כמה ביאורים בשם האחרונים, באיזה אופן כשכנסת ברשות הריהו אוסר.

הַלְבוֹת שֶׁבֶת סִימָן שֶׁפָּד

המשך מעמוד רנז

כרבי מאיר בשום פעם, ולכך אנו שנוהגים כדעת חכמים, מי שמבכר הרי ברכתו לבטלה. וכן כתב בשו"ת הרשב"ץ (ח"ב סי' לג) שאין צריך גם שיתוף וגם עירוב, ומי שמוסיף בו חומרא עוברת בו רוח טהרה, ובלבד שלא תהיה בו ברכה יתירה.

[ביה"ל ד"ה צריכין]

אם שואל אֶתְד מְחַדָּר פְּרוּפָה פֶּת נֹתֵן¹⁰.

10) אמנם החו"א (א"ח סי' צ ס"ק כב) כתב, שאפשר לפרש שאם אין מקפידים על פרוסתם ליטנה לעירוב, מועיל הדבר לשבת אחת מדין עירוב, ואין חוששים שמא גם שבת אחרת לא יערבו.

[ביה"ל שם]

עַד כָּאֵן לְשׁוֹן הַמִּבְרָשׁ¹¹.

11) ודעת החו"א (א"ח סי' צ ס"ק יח) שלמעשה אנו סומכים גם על שיתוף יין במקום עירוב, ולפיכך כתב שאין לנו כלל נפקא מינה בדבריו הרמב"ם.

[ביה"ל ד"ה ואם]

דְּאֵף שְׁקַל חֲצוֹת עָרְבוּ יְתֵד¹².

12) משמעות דבריו ששייך לעשות עירוב בין החצרות אף שלא עירבו עם הבתים. החו"א (א"ח סי' צ ס"ק כא) תמה, שזה אינו מובן כלל, שהרי לא שייך לערב זה עם זה אם לא עירבה כל חצר לעצמה עם הבתים. וכתב, שאם עירבו כדין חצרות הפתוחות זו לזו שאם רצו מערבין אחד ונותנים כל בני החצרות עירוב בבית אחד באחת החצרות, הרי אלו סומכין על העירוב במקום שיתוף.

גרוגרת אחת, ובאופן שהחצרות לא עירבו ביניהן צריך גרוגרת לכל בית, ובהכרח שהחצרות עירבו ביניהן, שאז די בגרוגרת אחת לכלול. וראה מה שכתבנו בזה לעיל סי' שפז ס"ק יד.

[משנ"ב שם]

אִם נִשְׁתַּקְפּוּ בִּפְתַח סוּמְכִין עֲלָיו וְאֵין צְרִיכִין לְעָרֵב בְּחֲצוֹת כָּלְלָה⁹.

8) והשערי תשובה (ס"ק א) הביא בשם שו"ת דבר שמואל (סי' רנו), שיש שעושים את העירוב והשיתוף בפח של שמן, ואין זה נכון, שכיון שרוצים לצאת בו ידי חובת עירוב ושיתוף כאחד, צריך לעשות בפת דוקא. וראה מה שכתבנו לעיל ס"ק ה.

ולמעשה, דעת החו"א (א"ח סי' צ ס"ק טז) שיש להקל כדעת הרמ"א לסמוך על שיתוף יין במקום עירוב, גם אם הניחו את השיתוף בחצר. וטעם שיטה זו, שכיון שעשו כולם מעשה שיתוף, נתפרסם איסור הרגאה מרשות לרשות ואין צריך עירוב. והוסיף, שלכך נהגו ליתן את העירוב בבית הכנסת וסומכין עליו משום עירוב, אף שבית הכנסת דינו כחצר, משום שכל שיתוף מועיל גם לעירוב.

ולעיל ס"ק ו כתב במשנ"ב, שלדעה הראשונה יש להניחו דוקא בבית, וראה מה שכתבנו בשעה"צ לעיל ס"ק ג.

9) ואם רוצה לערב, כתב הב"י בשם תשובות אשכנזיות (תשובות מהר"ם סי' פט) שלא יבירך, ואם בירך ברכתו לבטלה, וכמו שכתב הרמ"א. ואף שכתבו התוס' (עירובין עב, א ד"ה נהגו) שהנהוג כדעת רבי מאיר [שמעריבין בחצרות ומשתתפים במובין] אין מוחין בידו, כתב החו"א (א"ח סי' צ ס"ק כ) שהיינו רק במי שנהגו כרבי מאיר כחומרותיו וקולותיו, אבל אם מקיל לפעמים כרבנן שוב אין לו לעשות